

Catalunya terra de llibertat

CONCULCACIONS (60)

Tinguem present que durant els segles del XIV al XVII, quan es feia referència a qualsevol ciutadà de Catalunya, El País Valencià o de Ses Illes, se'l reconeixia a Europa, amb el gentilici de català. Solament es feia la distinció entre catalans i aragonesos, segurament a conseqüència de la diferent llengua que els distingia. Aquest reconeixement, certifica que el pal de paller era Catalunya. Els nostres comtes no eren reconeguts a Catalunya com a reis però sí, per exemple a València, Les Illes i a l'Aragó. És per aquest hàbit que els regents catalans se'ls nomena com a Comte-Rei.

Aquest petit detall té la seva importància, ja que denota que els ciutadans catalans no eren tractats com a vassalls, sinó que els hi eren reconeguts els seus drets i llibertats com a ciutadans. La diferència consistia en que els Comte-Reis no gaudien del poder absolut, com per exemple a Castella, sinó que havien de cenyir-se als pactes que emanaven de la legislació del catalana. Aquest aspecte, completament singular i diferenciador, conferia als catalans un concepte distintiu de viure en llibertat. Evidentment que devien produir-se abusos i irregularitats, però com a mínim existia un mecanisme legal per garantir al màxim el concepte exposat.

Així es reflexa en una consideració feta per un ambaixador de Florència, "Francesco Guicciardini", (1511) que després de realitzar un viatge per tota la península, diu així: Catalunya és anomenada principat i no reialme. Té els seus privilegis i lleis. El rei només pot manar els catalans d'acord amb aquestes lleis. El que, certament, no he acabat de comprendre és què n'obté el rei de Catalunya. Aquí veiem clarament com era d'avançada la legislació catalana, que sorprenia als forasters.

"Esteban Garibay", historiador nat a "Mondragón" (Guipúscoa) el 1525, declara en el seu "Compendio historial de las crónicas y universal historia de los reinos de España". "Catalunya es uno de los poderosos estados que en nuestros días hallamos en los reinos de España, y sus Príncipes, intitulándose siempre condes de Barcelona, como de pueblo el más insigne de toda la región, han sido de gran autoridad en los negocios, así de tierra como de mar, aunque nunca tuvieron título real".

En opinió de l'ambaixador venecià a Madrit, Leonardo Donato, manifesta "En estos reinos no tiene aquella suprema potestad y dominio absoluto que posee en Castilla; más bien se puede llamar jefe y protector de ellos (els catalans) que señor absoluto".

A sota, fragment del Tractat d'armoria (ciència heràldica) del Principat de Catalunya, vol IV, f. 38, autor, Jaume Ramon Vila començat el 1602.

“...de hont ha tingut origen i principi lo govern repúblic de Barcelona i Catalunya, que es lo major i de més grandesa i llibertat que ningún altro de quants se té notícia, perquè és cert que mai hi ha haguda república en lo món ni de present ni troba que essent subjecta a rei i senyor particular, com ho està Catalunya, tinga tanta exempció i llibertat amb tanta abundància de privilegis com té ella”.

I finalment el testimoni de l'ambaixador venecià “*Simone Contarini*” davant el rei Felip III, els anys 1602-1604, en què insisteix en la llibertat del sistema polític català i la felicitat que suposava aquesta situació amb relació als castellans. “A Catalunya, Aragó, València i Mallorca el rei no té un poder tan absolut ni solament com la meitat del que té als altres regnes. (...) Quant a Catalunya, València, Aragó i Navarra, aquests regnes com que posen naturalment tota llur força en la conservació dels moltíssims privilegis estan bé, es troben feliços i no es lamenten tant com aquells de Castella”.

Els exemples mostrats, s'han extret del llibre de Francesc Ferrer i Gironès, “EL GRAN LLIBRE PER LA INDEPENDÈNCIA de Columna Edicions, sa. Us el recomano, és fruit d'un extens treball d'aquest autor com a incansable lluitador per les llibertats del nostre país. El tinc dedicat per ell mateix. Va morir el 2005. Era una persona d'una senzillesa i una autenticitat que el feien entranyable. Moltes gràcies Francesc.

Claudi Romeu, 29 d'agost del 07